

Autor/ Osoba aktualizująca	Osoba sprawdzająca	Osoba zatwierdzająca	Wersja	Data aktualizacji	Strona/Stron	Numer dokumentu
Katarzyna Ksiuk	Marta Krzeińska	Krzysztof Bąk	2.0	05.10.2020	1/2	PZT_IOBHP_21

1. INFORMACJE OGÓLNE

- a. Substancja/preparat niebezpieczny** to substancja albo mieszanina substancji, które ze względu na swoje właściwości chemiczne, biologiczne lub promieniotwórcze mogą, w razie nieprawidłowego obchodzenia się z nimi, spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska; substancją niebezpieczną może być surowiec, produkt, półprodukt, odpad, a także substancja powstała w wyniku awarii. Substancjami niebezpiecznymi i preparatami niebezpiecznymi są substancje i preparaty o właściwościach: wybuchowych, utleniających, łatwo (w tym wysoce łatwo) palne, bardzo toksyczne i toksyczne, szkodliwe, żrące, drażniące, uczulające, rakotwórcze, mutagenne, działające szkodliwie na rozrodczość, niebezpieczne dla środowiska.
- b. Prace przy użyciu preparatów i substancji niebezpiecznych** mogą wykonywać pracownicy spełniający poniższe kryteria:
- posiadają ważne badania lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy na zajmowanym stanowisku,
 - posiadają ważne szkolenie stanowiskowe BHP potwierdzone pisemnie przez pracownika w zakresie:
 - zapoznania się z kartą charakterystyki substancji i preparatu niebezpiecznego (postępowania w przypadku pożaru, niezamierzonego uwolnienia do środowiska, udzielania pierwszej pomocy, magazynowania i przechowywania, postępowania z odpadami, wymaganych ŚOI)
 - praktycznej znajomości użytkowania preparatów i substancji niebezpiecznych (karty charakterystyki),
 - zapoznane z oceną ryzyka zawodowego,
 - mają zapewniony dostęp do środków gaśniczych i zapobiegających powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru (PPOŻ),
 - mają zapewniony odpowiedni dostęp do stanowiska pracy, do środków pierwszej pomocy, zapewnione sprawne środki ochrony indywidualnej (ŚOI) wskazane w sekcji 8 karty charakterystyki.

PRZYKŁADOWE PIKTOGRAMY ORAZ ICH ZNACZENIE

Stosuj ochronę oczu	Stosuj ochronę rąk	Stosuj osłonę twarzy	Stosuj ochronę dróg oddechowych	Stosuj kombinezon ochronny
				

2. CZYNNOŚCI PRZED PRYZYSTĄPIENIEM DO PRACY

- sprawdź: stan opakowania, oznakowanie oraz datę przydatności do użytkowania substancji lub preparatu (jeżeli stwierdzisz nieprawidłowość – nie używaj, zutylizuj i pobierz właściwy),
- sprawdź stan środków zapobiegawczych w tym: PPOŻ (sekcja 5 karty charakterystyki), ŚOI (sekcja 8 karty charakterystyki)
- przygotuj stanowisko pracy (zgodnie z potrzebą: miejsce/stanowisko - zadbać o wystarczającą przestrzeń zapewniającą swobodę ruchów w miejscu pracy, narzędzia, wentylację, oświetlenie, środki zapobiegawcze (np. sorbent, czyściwo) stosuj się do zaleceń z karty charakterystyki.
- zapewnij porządek i czystość w miejscu pracy,
- upewnij się czy nie stworzysz zagrożenia bezpieczeństwa osobom pracującym w pobliżu,
- nie dopuszczaj osób niepowołanych w strefę wykonywanych prac,
- przygotuj, opisz i oznakuj odpowiednio opakowania zastępcze do przelewanych substancji/preparatów niebezpiecznych,
- substancje żrące, łatwopalne należy składować na możliwie najniższych półkach regału.

3. CZYNNOŚCI W TRAKCIE PRACY

- podczas stosowania substancji i preparatów stosuj się do wytycznych zawartych w karcie charakterystyki używanego preparatu/substancji niebezpiecznej.
- stosuj preparaty i substancje niebezpieczne zgodnie z ich przeznaczeniem,
- stosuj wymagane ŚOI określone w sekcji 8 karty charakterystyki substancji/preparatu niebezpiecznego,
- stosuj się do zaleceń z karty charakterystyki preparatu którym się posługujesz.
- rozważnie dozuj lub nakładaj preparat.
- używaj takiej ilości preparatu która jest niezbędna do wykonania pracy.

4. CZYNNOŚCI ZABRONIONE

- **nie mieszaj substancji lub preparatów niebezpiecznych (ryzyko niebezpiecznych reakcji chemicznych).** W sytuacjach gdy jest to dopuszczalne ściśle stosuj się do wskazań producenta w karcie charakterystyki oraz instrukcji procesowej.
- **nie spożywaj napojów, posiłków w czasie pracy z substancjami lub preparatami niebezpiecznymi,**
- **nie pal tytoniu w czasie stosowania substancji lub preparatów niebezpiecznych,**
- **nie przechowuj substancji/preparatów w miejscach do tego nieprzeznaczonych (np. szafa narzędziowa, szatnia),**
- **nie przechowuj substancji/preparatów w pojemnikach do tego nieprzeznaczonych np. w pojemnikach po artykułach spożywczych bądź chemicznych**
- **nie używaj otwartego ognia przy stosowaniu substancji lub preparatów oznaczonych jako łatwopalne lub wybuchowe,**
- **nie używaj substancji z nieopisanych lub nie oznaczonych pojemników (niewiadomego pochodzenia) – usuń je ze stanowiska (wyrzuć do pojemnika na odpady niebezpieczne)**
- **nie używaj substancji i preparatów niebezpiecznych przeterminowanych**
- **nie używaj substancji do celów innych niż opisane w karcie charakterystyki lub instrukcji technologicznej.**
- **nie przenoś substancji/preparatu niebezpiecznego w sposób grożący rozlaniem na ciało (np. akumulatory, pojemniki z substancjami żrącymi, kwasami, itp.)**
- **podczas ręcznego przenoszenia substancji przestrzegaj zasad bezpieczeństwa przy ręcznych pracach transportowych.**

5. CZYNNOŚCI PO ZAKOŃCZENIU PRACY

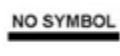

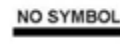

- uporządkuj stanowisko pracy,
- usuń odpady zgodnie z obowiązującymi instrukcjami i procedurami,
- zużytą substancję chemiczną należy zlać do oznakowanego pojemnika, przystosowanego do tego celu.
- umyj dokładnie ręce i twarz, a w przypadku kontaktu z substancją i preparatem niebezpieczną całego ciała – umyj pod bieżącą wodą całe ciało.

6. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI AWARYJNEJ

- Przerwij pracę przy wystąpieniu niepokojących Cię objawów (np. jeśli odczuwasz zawroty głowy, nudności) i poinformuj współpracowników oraz przełożonego.
- Świadkowie zdarzenia oraz przełożony po powzięciu informacji o zdarzeniu obowiązani są udzielić pierwszej pomocy przed medyczną i ewakuacji osoby poszkodowanej z miejsca zagrożenia .
- **Gdy doszło do kontaktu ciała z substancjami i preparatami niebezpiecznymi, to postępuj zgodnie z wytycznymi zapisanymi w sekcji 4 karty charakterystyki substancji / preparatu niebezpiecznego.**
- W razie konieczności skorzystaj z prysznicza bezpieczeństwa lub myjki do oczu z apteczki pierwszej pomocy.
- Gdy doszło do skażenia odzieży, środków ochrony indywidualnej, niezwłocznie je zdejmij. Nawet niskie stężenia roztworów substancji i preparatów niebezpiecznych mogą być niebezpieczne dla zdrowia po odparowaniu.
- **W przypadku połknięcia substancji lub preparatu niebezpiecznego nie wywołuj wymiotów.**
- W razie złego samopoczucia będącego wynikiem pracy z substancją lub preparatem niebezpiecznym poinformuj swojego przełożonego następnie **udaj się do lekarza wraz z kartą charakterystyki środka którego używałeś.**
- Wszelkie zauważone w trakcie pracy lub po jej zakończeniu nieprawidłowości zgłoś swojemu przełożonemu.
- W przypadku pożaru należy postępować zgodnie z wytycznymi sekcji 5 karty charakterystyki.
- W razie wycieku postępuj zgodnie z instrukcją umieszczoną na zestawach środowiskowych.
- Miejsce wycieku powinno zostać wygradzone i oznakowane tablicami z informacją o zagrożeniu (np. „**Uwaga! Wyciek substancji niebezpiecznej**”).

Autor/ Osoba aktualizująca	Osoba sprawdzająca	Osoba zatwierdzająca	Wersja	Data aktualizacji	Strona/Stron	Numer dokumentu
Katarzyna Ksiuk	Marta Krzeińska	Krzysztof Bąk	2.0	05.10.2020	2/2	PZT_IOBHP_21

SYMBOLE, ZAGROŻENIA, ŚRODKI OSTROŻNOŚCI - OBJAŚNIENIA

STARY SYMBOL	NOWY SYMBOL	ZAGROŻENIE (informacja w karcie charakterystyki lub na etykiecie)	ŚRODKI OSTROŻNOŚCI
		TOKSYCZNE/ BARDZO TOKSYCZNE Może powodować poważne zagrożenie dla zdrowia lub ŚMIERĆ, wdychany, spożywany, w kontakcie ze skórą.	<ol style="list-style-type: none"> Nosić odpowiednią odzież ochronną, rękawice, ochronniki oczu, twarzy. W przypadku kontaktu ze skórą, przemyć natychmiastowo dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza. W przypadku kontaktu z oczami, natychmiast przemyć wodą. W razie wypadku, zasięgnąć porady lekarza.
		ŻRĄCE W kontakcie ze skórą może powodować przerwanie tkanek łącznych oraz poparzenia.	<ol style="list-style-type: none"> Nosić odpowiednie ochronniki oczu i twarzy. Natychmiastowo zdjąć zanieczyszczoną odzież. W razie kontaktu ze skórą, przemyć dużą ilością bieżącej wody, skonsultować z lekarzem. W przypadku kontaktu z oczami przemyć dużą ilością bieżącej wody (przynajmniej 15 min), skonsultować z lekarzem.
		SZKODLIWE Może powodować zagrożenie dla zdrowia w przypadku wdychania, spożycia lub przenikania przez skórę	<ol style="list-style-type: none"> Unikać kontaktu ze skórą. Przemyć skórę przed jedzeniem lub pić. W przypadku kontaktu z oczami przemyć dużą ilością bieżącej wody, skonsultować z lekarzem. Nie wdychać, nie rozpylać.
		DRAŻNIĄCE Może powodować podrażnienie w razie długotrwałego kontaktu ze skórą lub w następstwie wdychania.	<ol style="list-style-type: none"> W przypadku kontaktu ze skórą, natychmiast przemyć wodą. W przypadku kontaktu z oczami przemyć dużą ilością bieżącej wody, skonsultować z lekarzem. Nie wdychać, nie rozpylać.
		WYBUCHOWE Mogą eksplodować same lub pod wpływem ognia lub źródła ciepła.	<ol style="list-style-type: none"> Używać zgodnie z przeznaczeniem. Przechowywać w suchym, zamkniętym i dobrze wentylowanym pomieszczeniu. Trzymać z dala od źródeł ciepła. Ten materiał i pojemnik muszą być usuwane w bezpieczny sposób.
		UTLENIAJĄCE Reaguje z innymi substancjami, może powodować wybuch oraz uszkodzenia tkanek	<ol style="list-style-type: none"> Używać zgodnie z przeznaczeniem. Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty. Trzymać z dala od źródeł ciepła i zapłonu. Ten materiał i pojemnik muszą być usuwane w bezpieczny sposób.
		WYSOCE ŁATWOPALNE Może się zapalić w kontakcie z powietrzem. Używać tylko w wyznaczonych miejscach.	<ol style="list-style-type: none"> Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty. Trzymać z dala od źródeł ciepła i zapłonu. Nie wdychać oparów. Podjąć środki zabezpieczające przed wyładowaniami elektrostatycznymi.
		SKRAJNIE ŁATWOPALNE Ciecze, o wyjątkowo niskiej temperaturze wrzenia (35°) i zapłonu (0°). Do użytku w miejscach odpornych na ogień.	<ol style="list-style-type: none"> Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty. Trzymać z dala od źródeł ciepła i zapłonu. Nie wdychać oparów. Podjąć środki zabezpieczające przed wyładowaniami elektrostatycznymi.
		NIEBEZPIECZNE DLA ŚRODOWISKA Substancje stanowiące natychmiastowe lub opóźnione zagrożenie dla środowiska.	<ol style="list-style-type: none"> Używać zgodnie z przeznaczeniem. Trzymać z dala od źródeł ciepła i zapłonu. Nie wdychać oparów. Ten materiał i pojemnik muszą być usuwane w bezpieczny sposób.
		SPREŻONY GAZ Wyciek z pojemnika lub kontakt z uwolnionym gazem. Zagrożenie eksplozją oraz urazami z rozerwanego pojemnika.	<ol style="list-style-type: none"> Należy regularnie sprawdzać szczelność pojemnika oraz uszkodzenia. Przechowywać pojemnik w dobrze zabezpieczonym i wentylowanym miejscu. Trzymać z dala od źródeł ciepła i zapłonu. Ten materiał i pojemnik muszą być usuwane w bezpieczny sposób.
		POWAŻNE ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA Mogą być rakotwórcze, mutagenne, szkodliwie wpływać na rozrodczość lub powodować uczulenie lub podrażnienie dróg oddechowych w przypadku wdychania, spożycia lub kontaktu ze skórą.	<ol style="list-style-type: none"> W przypadku kontaktu ze skórą, natychmiast przemyć wodą. Przemyć skórę przed jedzeniem, pić lub paleniem. Nie wdychać oparów. Ten materiał i pojemnik muszą być usuwane w bezpieczny sposób.